

[Torben Lund]

blev opgivet, skyldtes dette ikke nogen principielt ændret vurdering, men simpelt hen, at det var overflødigt, da umyndiggørelse ifølge myndighedsloven altid medfører, at den pågældende mister retten til at råde over sin formue.«

Valgloven skelner altså ikke mellem formueretlig og personlig umyndiggørelse. Dette indebærer en risiko for vilkårlighed i forhold til en række personers valgret, idet formueretlig umyndiggørelse ofte er bestemt af, om den pågældende har eller pludselig modtager væsentlige økonomiske midler. Så længe den pågældende kun har få økonomiske midler, skrives der sjældent til en formueretlig umyndiggørelse.

Svar (13/4 87):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Afgørelsen om at umyndiggøre eller sætte en person under lavværgemål træffes ved dom, og det er retten, der skal sørge for sagens oplysning.

Den afgørende betingelse for umyndiggørelse er efter myndighedslovens § 2, at den pågældende person mere varigt er uskikket til at varetage sine private anliggender. Ved afgørelsen heraf lægger retten vægt på, om der er en nærliggende risiko for, at vedkommende bliver udnyttet af omverdenen og må påregnes at skade sine økonomiske interesser. Den pågældende kan være uskikket, selv om vedkommende ikke altid og i alle forhold mangler evnen til at handle fornuftmæssigt, men indimellem har lyse perioder. Der kan tillige ske umyndiggørelse, hvis den pågældende er ude af stand til at drage omsorg for sin person. Det er endvidere en betingelse for umyndiggørelse, at den manglende evne til at varetage sine anliggender skyldes f.eks. sindssygdom eller drikkældighed. Umyndiggørelse anvendes uafhængigt af, om den pågældende selv ønsker det.

Herudover kan der blive tale om umyndiggørelse, hvis den pågældende selv ønsker det og denne på grund af legemlig mangel, sygdom eller anden skrøbelighed er mindre skikket til at varetage sine anliggender.

Betingelsen for at anvende lavværgemål er efter myndighedslovens § 54, at det er påkrævet af hensyn til en persons uerfarenhed eller i øvrigt på grund af mangler ved hans

legemlige eller sjælelige klarhed, og kun såfremt den pågældende selv ønsker det.

Ved lavværgemål etableres der en slags samadministration. Det er således lavværgen og den lavværgede, der i forening råder over den lavværgedes formue og indgår retshandler. Da den formueretlige rådighed i forbindelse med lavværgemål således forudsætter en fællesbeslutning af den lavværgede og lavværgen, er det en betingelse for at kunne træffe beslutning om lavværgemål, at den lavværgede er i stand til at handle fornuftmæssigt.

Ved vurderingen af, om der skal foretages det alvorlige indgreb, som en umyndiggørelse er, stiller domstolene strenge krav med hensyn til at anse betingelsen om at være »uskikket til at varetage sine anliggender« for opfyldt.

I de tilfælde, hvor denne betingelse er opfyldt, vil det således i praksis ikke være muligt at etablere den samadministration, som er en forudsætning for, at lavværgedordningen kan fungere.

På den baggrund finder Justitsministeriet ikke, at det ved en ændring af lovgivningen vil være muligt at anvende lavværgemål i tilfælde, hvor de pågældende personer opfylder betingelserne for umyndiggørelse.

Spm. nr. S 983

Til *justitsministeren* (1/4 87) af:

Birgith Mogensen (CD):

»Påtænker ministeren at forenkle den administrative behandling af vægtafgiftsrestancer, således at flest mulige politimæssige ressourcer kan frigøres til de opgaver, som er pålagt politiet efter retsplejelovens § 108, stk. 1, herunder kriminalpræventive opgaver?«

Begrundelse

Kriminaliteten er stigende, personalerammerne er strammet, men en forenkling af bl.a. opkrævningsproceduren i vægtafgiftssager vil f.eks. ved indførelse af et mærkatsystem kunne frigøre personale til bekæmpelse af kriminalitet – bl.a. ved udbyggelse af politiets forebyggende kriminalarbejde (nærpolitiet).

Svar (13/4 87):